

Teresa Lancholc

"Epicki kształt poematów historycznych Samuela Twardowskiego", Marian Kaczmarek, Wrocław 1972 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 16/47, 122

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(I) CZERMIŃSKA Małgorzata: Czas w powieściach Parnickiego. Wrocław 1972. Oss., s.134. IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. XXI, z1 25,-

Przedmiotem pracy jest monograficzny opis jednego z zagadnień powieści historycznych Parnickiego, mianowicie: zagadnienie czasu. Autorka wybiera drogę prowadzącą pomiędzy interpretacją czasu w literaturze jako pewnej kategorii filozoficznej (Poulet) i strukturalnej (Mendilow). Ustala typologiczne (powieść strumienia świadomości oraz "nouveau roman") i genetyczne (tradycje powieści historycznej) pokrewieństwa i opozycje w traktowaniu czasu przez Parnickiego. Zdaniem autorki, sprzeciw pisarza wobec tradycji gatunkowych powieści historycznej wyraża się w "literackości" jego powieści. W dalszym ciągu autorka analizuje kształtowanie się struktury narracyjno-czasowej w kolejnych powieściach: od "Aeolusa" do "Twarzy księżycy", oraz w "Nowej baśni", gdzie występuje pierwszeństwo czasu kreowanego (mitycznego) nad czasem opowiedzianym. Rozdział ostatni zawiera sproblematyzowanie wzajemnych relacji pomiędzy historią a czasem mitycznym w powieściach Parnickiego.

BP/47/1

E.Sz.

(I) KACZMAREK Marian: Epicki kształt poematów historycznych Samuela Twardowskiego. Wrocław 1972, s. 192, tabl.4. Opolskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział II Języka i Literatury.

Autor określa miejsce poematów epickich Twardowskiego: "Przeważna legacja", "Władysław IV" i "Wojna domowa", w procesie rozwojowym poezji epickiej. Rekonstruuje przejawy świadomości genologicznej epiki staropolskiej, konfrontuje elementy strukturalne wybranych odmian epickich XVI i pierwszej połowy XVII w. z twórczością Twardowskiego oraz przedstawia zasięg oddziaływania jego poematów w epice barokowej. Organizację i właściwości świata przedstawionego w poematach ujawnia analiza: przenikania elementów historii do epiki, konwencji eposu antycznego, tendencji panegirycznych oraz schematów relacji peregrynackiej, a także struktury narracji. W trzeciej części praca zajmuje się postacią narratora łączącego w sobie postawy: kronikarza, retora i moralisty, a równocześnie przybierającego postać "poety" wyposażonego w osobowe rysy autora.

BP/47/2

T.L.